

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00164

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 23 ธ.ค. 2557	ปีที่ 44	ฉบับที่ 15969	หน้า 5
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

มรดกกล้วยา

แวนฟ้า - พญาलग

ราตรีใดที่มองเห็นฟ้าแลบแปลบปลาบทาบขอบฟ้าแดนไกล ดูช่างงดงามกระไรหา
ใดเปรียบ ความงามจากปรากฏการณ์นี้ชาวล้านนาเรียกกันว่า **“लगเล่นฟ้า”** และความงาม
นี้เอง กวีได้นำมาเปรียบเทียบกับอุปมาว่า เสมือนอาการของนารีผู้โฉมงามกำลังยกบาทอย่าง
ย่ำดำเนินไป ดังที่ปรากฏในวรรณกรรมคร่าวบทหนึ่งว่า **“ผ่องอำภักดิ์แล้ว ดูแวงก็ไหว ยกย่าง
ไป เหมือนलगเล่นฟ้า”** บทกวีดังกล่าว ทำให้เกิดความสงสัยว่า **“लग”** คงมิได้หมายถึงแสง
อันเกิดจากฟ้า
แลบอย่างเดีย
เพราะलगแสดง
อาการเคลื่อนไหวด้วย
การเล่นเสมือนสิ่งมี
ชีวิต แล้วलगคืออะไร
ทำไมไปละเลงเล่นใน
หม่อมลเมฆ ตรงนี้มี
คำตอบจากเรื่องเล่าของชาวบ้านที่เล่าขานสืบกันมาดังนี้

“लग” หรือ **“พญาलग”** เป็นสัตว์ครึ่งนาคครึ่งมังกร กลายร่างจากท่อนไม้ **“ลิ้น
ฟ้า”** (เพกา) ที่ชาวไทเงาชาวพม่าและจีนใช้ทำเรือ **“ดอกลอย”** ใช้ลอยน้ำเพื่อ

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/00164

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	23 ธ.ค. 2557	44	15969	5

ลักษณะการที่พญาลวงเยื้องย่างกริดกรายเลื้อยซ้ำแรกแทรก
ต้นไปในกลีบเมฆน้อยใหญ่ ด้วยอาณาภาพพญาลวงจึงทำให้เกิด
แสงฟ้าแลบแปลบปลาบ วูบวาบ เสมือนได้แสงสะท้อนจาก
“แว่นฟ้า” สาดส่องจากปุยเมฆฟ้าโค้งดงามบนขอบนภาฟ้า
สำหรับรูปร่างของพญาลวง ตามที่ปรากฏในงาน
ศิลปกรรมล้านนา ทั้งจิตรกรรม ประติมากรรม และส่วนประ
กอบทางสถาปัตยกรรม พบว่ามีลักษณะหลักเป็นมังกรผสม
นาค มีเขาคู ขาสีขา มีปีกและหาง ซึ่งโดยรายละเอียดมากกว่า
นี้ อาจมีเขาค่ายกวาง มีเกล็ดและหางคล้ายปลา หน้ากับหัว
ตั้งพญานาค ลำตัวเหมือนงู เท้าสองคู่เหมือนพญาเหยี่ยว ตาม
แต่ศิลปินจะจินตนาการและออกแบบ เรื่องของรูปร่างนี้ผู้รู้
พิเคราะห์กันว่า ได้รับอิทธิพลจากมังกรของจีนผสมพญานาค
จากอินเดียที่แพร่กระจายเข้าสู่ล้านนา ด้วยว่ามีคติความเชื่อ
เกี่ยวกับการบันดาลให้สายวิสาให้ตกต้องตามฤดูกาล ส่วนด้าน
ชื่อของลวง อาจมาจากคำว่า “เล้ง” หรือ “หลง” ในภาษา
จีนที่แปลว่า “มังกร” อันเป็นสัญลักษณ์แห่งพลังอันยิ่งใหญ่
ก็อาจเป็นได้.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบโดย ต่อพงษ์ เสมอใจ)